

MÖHTƏŞƏM 20 İL

2003 2023

Dünya siyasətini dərinləndirmək təkcə bu gün baş verən proseslərdən baş çıxarmaq demək deyil.

Ən mühüm məsələlərdən biri hadisələri qabaqlamaq, mümkün variantları görürək onların hər birinə irəliləməyə hazır olmaqdır!

Başqa sözlə, əsl siyasətçi sabah, o biri gün, hətta 5-10 il bundan sonra da nələrin baş verəcəyini düzgün proqnoz etməyi bacarmalıdır.

Təkcə öz maraqlarını güdməklə uğur qazanmaq çətindir!

Tərəfdaşlarının, əməkdaşlıq etməklə iş-təklirlərinin də maraqlarını nəzərə almadan, maraqların ən səmərəli ortaq nöqtəsinə düzgün müəyyən etmələsən!

Söhbət təkcə siyasi proseslərdən getmir. Siyasətə bəzilər iqtisadiyyatın çevrilmiş forması da deyirlər.

İqtisadi inkişafın dünya dövlətlərini hansı vəziyyətə gətirəcəyini, kimin nəyə ehtiyac duyacağını bilməsi, onu zamanında qarşılamaq üçün qabaqalığı tədbirlərin görülməsi də vacibdir.

Prezident İlham Əliyevin "düşünül-müş siyasət" adlandırıldığı gedişlər bütün bu məqamları, hətta daha artığını özündə ehtiva edir.

* Düşünülmiş siyasət uzun müddət üçün nəzərdə tutulur və dəqiq gedişlərə hesablanır.

* Düşünülmiş siyasət uzaqgörənlikdir, siyasi proseslərin haraya aparacağını irəliləməyə müəyyən etməkdir.

* Düşünülmiş siyasət müxtəlif zamanlarda görülməyi ayrı-ayrı işlərin vahid məqsədə xidmətinin təmin edilməsidir.

* Düşünülmiş siyasət təsadüflərdən yaranır, əksinə, təsadüfi hadisələr baş verdikdə belə onlardan məqsədin uğurla reallaşdırılmasında səmərəli istifadə olunur.

* Düşünülmiş siyasət dünyada baş verən proseslərin diqqətə izlənilməsi, mümkün nəticələrin irəliləməyə nəzərə alınması, baş verə biləcək yeni situasiyada gərəklili gedişlərə hazır variantların mövcudluğudur.

* Düşünülmiş siyasət ən əvvəl yüksək bilik, zəngin təcrübə, analitik təfəkkür, çeviklik və rasionallıq tələb edir.

Biz İlham Əliyevin Azərbaycana iyirmi illik rəhbərliyi dövründə belə bir düşünülmiş siyasətin canlı şahidlərinə çevrildik!

* Azərbaycan heç zaman "qəflətli hadisələr"dən çıxılmaz vəziyyətə düşmədi!

Çünki hər zaman gözlənilməzliklərə hazır oldu!

* Azərbaycan heç zaman tutduğu siyasi xətti dəyişmədi, məqsədə doğru gedən yolda bürənmələrə imkan vermədi!

Çünki bütün situasiyaları çox-çox qabaqcadan görməyi və nəzərə almağı bacardı!

Budur Azərbaycanı güclü və nüfuzlu dövlətə çevirdi!

Budur Azərbaycanı Cənubi Qafqazda söz sahibi etdi!

Budur Azərbaycanı dünyada sevdirən, ona etibarlı tərəfdaş, nüfuzlu əməkdaş adını qazandıran!

Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsində uduzduğumuz təkcə Birinci Qarabağ müharibəsində məğlub olaraq 20 faiz ərazi itkisi ilə nəticələnməmişdi.

Düşmənlərimiz Azərbaycandan torpaq qoparmağa uzun müddət və hərtərəfli hazırlaşmış, havadarlarının köməyindən gen-bol bəhrələnməmiş, irəliləməyə xeyli "ideoloji hazırlıq" aparmışdılar.

Hələ səksəncinci illərdə SSRİ yaşayırdı, xaricə də, xarici mətbuat səhifələrində və televiziya kanallarına da ümumittifaq qurumları vasitəsilə çıxış mümkün idi.

Ermənilərin imkanları isə bambaşqa idi. Əvvəla, Qorbaçov və arvadı tərəfindən onlara lazımi dəstək verirdi.

İkincisi, hətta sovet dövründən belə erməni kilsəsi və digər vasitələrlə xaricdəki erməni diasporları ilə sərbəst əlaqə saxlayırdılar.

Üçüncüsü, sovetin mərkəzi qəzetləri, xaricə çıxışı olan informasiya agentlikləri və mərkəzi televiziya kanalları ermənilərə sərbəst əlaqə verirdi, onların bütün yalan və böhtanlarını yazırdı və yayırdılar.

İlkin mərhələdə ermənilər özlərini icimai rəyə "vəhşi", "qaniçən" Azərbaycan xalqı tərəfindən hüquqları tapdalanmış, di-

ləncə vəziyyətinə salınan, blokadaya alınaraq sıxışdırılan "zavallı millət", "məzlum xalq" kimi təqdim edə bildilər.

Naxçıvana gedən dəmir yol xəttini kəsərək muxtar respublikada yaşayan əhalini blokadaya saldıqları halda ABŞ-dəki erməni diasporu vasitəsilə ABŞ Senatı azərbaycanlılar tərəfindən blokadaya alındıqlarına inandıraraq Azadlıq Müdafiə Aktına 907-ci düzlişin qəbuluna nail oldular.

Bir atalar məsələsində deyildiyi kimi: "Adımı sənə qoyum, sən də yana-yana qoyum!"

ABŞ tərəfindən Azərbaycana birbaşa yardım qadağan edən bu düzliş hələ də ləğv edilməyib.

Cənab İlham Əliyev həm AŞ PA-da Azərbaycan Milli Məclisinin deputat qrupuna rəhbərlik etdiyi müddətdə, həm də prezidentliyi dövründə erməni yalanlarının ifşası və əsl həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması sahəsində çox inadlı, ardıcıl və səmərəli işlər gördü.

Prezident İlham Əliyevin ən böyük xidmətlərindən biri də Azərbaycanı və Azərbaycan xalqını dünyaya yeni imicdə, olduqca təqdim etməsi və tanımasıdır.

Bundan ötrü bir çox vasitədən istifadə etdi:

* Azərbaycan cəmiyyətinin demokratişdirilməsi, insan hüquq və azadlıqlarının qorunması, mətbuat və söz azadlığının təminatı, vətəndaş cəmiyyətinin formalaşdırılması, azad və demokratik seçkilərin keçirilməsi sahəsində görülən işlər və təşkilatların qurulması.

* "Hücum diplomatiyası" tətbiq olunaraq erməni yalanlarının ifşasında mühüm işlər görüldü;

* Azərbaycan I Avropa Oyunlarının təşəbbüsçüsü və təşkilatçısı olaraq yüksək

standartlar səviyyəsində idman oyunlarını keçirməklə öz qapılarını dünyaya açdı;

* Uğur və nailiyyətlərini, qısa zamanda gördüyü möhtəşəm işləri ortaya qoydu;

* IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarına da evsahibliyi etməklə beynəlxalq idman yarışlarını müştəkkil qaydada təşkil etməyi bacaran "idman dövləti" imicini qazandı!

* Hazırda dünya üzrə yarım milyard tamaşaçısı olan "Formula-1" yarışları yeddi ildir ki, paytaxt Bakıda keçirilir, azarkeşlər həmin yarışları izləməklə həm də müasir Azərbaycanla tanışlıq imkanını qazanırlar;

* Turizmin inkişafı təkcə gəlir gətirmir, həm də ölkəmizə gələn əcnəbi qonaqlar müstəqillik dövründə görülən işlərə, xalqımızın adət-ənənələrinə, unikal mədəniyyətə, dini toleranlığı ilə tanış olurlar, sülhpörvər və mehriban azərbaycanlıları göz-ləri ilə görürlər;

* Bakıya gələn turistlər İlham Əliyevin yenidən tikib-qurduğu paytaxta bərabər, əmin-aman, təhlükəsiz, səmimi və gülürlük insanlarını yaşadığı bir məkana da tanış olurlar.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin ən mühüm uğurlarından biri beynəlxalq təşkilatlara rəhbər seçilməsi, onlara rəhbərliyi dövründə yeni, daha müasir və fərqli siyasət yürütməsi, həmin qurumların nüfuzunu yüksəltməsi, fəaliyyətlərini gücləndirərək onlara yeni nəfəs verməsidir.

İrəliləməyə qeyd edək ki, cənab İlham Əliyevin beynəlxalq qurumlara rəhbərliyi zamanı atdığı uzaqgörən və cəsarətli addımlar onun müasir dünya siyasətini dərinləndirdiyinin bir daha təsdiqinə çevrildi.

İlham Əliyev xaraktercə güclü, iradəli, cəsarətli və döyüşkən bir insandır!

Sözünü deməyi, mövqeyini sonadək və qətiyyətlə müdafiə etməyi yaxşı bacarır.

Azərbaycan 2011-ci il oktyabrın 24-də 155 dövlətin dəstəyi ilə BMT Təhlükəsizlik Şurasına qeyri-daimi üzv seçildi.

Əslində, bu həm də Azərbaycanın beynəlxalq nüfuzunun və hörmətinin növbəti təsdiqi idi.

İlham Əliyev təşkilatın iclasına sədrliyi dövründə bu yüksək tribunadan təkcə Azərbaycanın maraqlarını, erməni yalanlarının ifşası və əsl həqiqətlərin dünyaya çatdırılması vasitəsi kimi istifadə etmişdir.

Dünyada baş verən mənfəət proseslərdən, inkişaf etməkdə olan ölkələrin problemlərindən, bəşəriyyəti gözləyən təhlükələrdən söhbət açdı, onların qarşısını almaq, köməyə ehtiyacı olan ölkələrə yardım göstərilməsi üçün səmərəli təkliflər verdi.

Azərbaycan Prezidenti BMT-nin tribunasından istifadə edərkən BMT-də islahatların aparılmasının vacibliyini, onun veto hüququna malik daimi üzvlərinin sayının artırılmasının, qəbul etdiyi qətnələrin icrasına nail olması mexanizminin hazırlanması zamanının çatdığını da göstərdi və əsaslandırdı.

Onun bu mövqeyi müstəmləkəçilik qalqlarından əziyyət çəkən, güclü dövlətlərin istismarına məruz qalan, daim köməyə ehtiyac duyan dövlətlər tərəfindən yüksək qiymətləndirilərək bəyənilmiş, Azərbaycanın rəhbərliyi dövründə sayını əhəmiyyətli dərəcədə artırdı.

İlham Əliyev həm də birləşdirici liderdir, dövlətlər və dövlət başçıları arasında xoş münasibət, dostluq əlaqələri yaratmağı bacarır.

Onun İslam Əməkdaşlıq Təşkilatına (İƏT) rəhbərliyi zamanı bu keyfiyyətlərinin bir daha şahidi olduq.

İslam ölkələri dünyanın əsas neft istehsalçıları və ixracatçıları sayılırlar.

Strateji məhsul olan neft və təbii qaz dünyaya iqtisadiyyatına, deməli, həm də dolayısı yolla dünya siyasətinə təsir göstərə bilər.

Ödür ki, aparıcı dövlətlər islam dövlətləri ilə münasibətlərə xüsusi diqqət yetirirlər, onları öz təsirləri altında saxlamağa çalışırlar.

Bu məqsədlə "parçala, hökm sür" siyasətinin yeni variantlarını tətbiq edirlər, "ərəb baharı" və "rəngli inqilab"lar törədirlər.

Naticədə müsəlman dövlətlərini bir-birinə qarşı qoyur, aralarında düşmənçilik toxumu səpirlər, bir mövqedən çıxış etmələrinə, birgə olmalarına imkan vermirlər.

Hətta bir-biri ilə müharibə edən, müharibə vəziyyətində olan müsəlman dövlətləri də vardır!

İlham Əliyevin İƏT-ə rəhbərliyi dövründə yürütdüyü siyasətin mahiyyəti birlikdə olmağa, keçmişdəki narazılıq və inciklikləri arxada qoyaraq irəliləməyə, maraqları uzlaşdırmaqla əməkdaşlıq əlaqələri qurmağa xidmət etmişdir.

Müəyyən uğurlu nəticələr də oldu.

Azərbaycan ərəb dövlətləri ilə əməkdaşlığa, onlarla ticarət əlaqələrinin genişləndirilməsinə, qarşılıqlı investisiya yatırılmasına xüsusi diqqət yetirir. Son illər bu sahədə xeyli irəliləyiş baş vermişdir.

Türk Dövlətləri Təşkilatının (ilkil adı Türkdillil Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurası olub) əsası hələ 1992-ci ildə türkdillil dövlətlərin liderləri tərəfindən qoyulmuşdu. Amma işlək qurum deyildi.

3 oktyabr 2009-cu ildə isə Azərbaycan, Türkiyə, Qazaxıstan və Qırğızıstan tərəfindən Naxçıvanda imzalanan müqavilə əsasında beynəlxalq təşkilata çevrildi.

Uzun müddət fəaliyyəti hiss olunmayan bu təşkilat Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin və Türkiyə Prezidenti

Rəcəb Tayyib Ərdoğanın birgə səyi ilə işlək və səmərəli fəaliyyət göstərən bir quruma çevrildi.

Təşkilatın yeni mərhələyə qədəm qoyması əsasən 2021-ci ildə İstanbul Zirvə görüşü ilə başlandı. Bu tədbirdə təşkilatın adı dəyişdirilərək Türkdillil Dövlətlər Təşkilatı (TDT) qoyuldu və Türkmənistan quruma müşahidəçi üzv kimi qoşuldu.

Bu toplantıda TDT-nin Ağsaqqallar Şurası yaradıldı və Türk İnvestisiya Fondunun təşkilatı məsələsi irəli sürüldü.

800 milyard dollarlıq xarici ticarət həcmi, 200 milyondan çox əhalisi, 5 milyon kvadratkilometr ərazisi, 8 dövlətdən ibarət olan bu təşkilatın üzvləri arasındakı ticarət həmi 24 milyard dollar təşkil edir.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin uzunmüddətli və gərgin fəaliyyəti sayəsində tezliklə işə düşəcək Orta dahliz təşkilatdaxili əlaqələrin güclənməsinə, ticarət həcmünün yüksəlməsinə, qarşılıqlı faydalanma əmsalının artırılmasına imkan yaradacaqdır.

14 yaşlı bu təşkilat məqsəd və prinsiplərinə uyğun olaraq bir sıra daxili qurumlar - Türkdillil Ölkələrin Parlament Assambleyası (Türk PA), Beynəlxalq Türk Akademiyası, Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondu, Türkdillil Dövlətlərin Ticarət və Sənaye Palatası və Türk Biznes Şurasını yaratmaqla əməkdaşlığın yeni formalarından səmərəli istifadə edir.

Fəaliyyətinin yeni mərhələsinə qədəm qoymuş bu qurumun dünya siyasətinə təsir imkanlarını yüksək qiymətləndirən cənab İlham Əliyev Azərbaycanın üzv ölkələrlə əlaqələrinin bütün sahələrdə möhkəmləndirilməsini xarici siyasətimizin prioritetlərindən biri kimi göstərir.

TDT-nin Somərqənddə keçirilən IX Zirvə görüşündəki çıxışında İlham Əliyev əməkdaşlığın vacibliyinə toxunaraq demişdir: *"Türk dünyası 200 milyondan çox insanın yaşadığı geniş bir coğrafiyanı əhatə edir və böyük iqtisadi potensiala, enerji resurslarına, nəqliyyat yollarına və müasir hərbi imkanlara malikdir. Türk dünyası böyük bir ailedir. Bir-birimizin milli maraqlarını nəzərə alaraq bundan sonra da qarşılıqlı dəstək və həmrəylik göstərməliyik. Siyasi, iqtisadi, ticari, mədəni, nəqliyyat, energetika, rəqəmsal, transformasiya, kənd təsərrüfatı, turizm sahələri ilə yanaşı, təhlükəsizlik, müdafiə, müdafiə sənayesi kimi sahələrdə də əməkdaşlığımızı fəalləşdirməliyik"*

İlham Əliyev yeni tipli xarizmatik siyasətçi olmaqla yanaşı, hadisələrin gedişatını önləməyi, vaxtında atdığı addımlarla ölkəmizi qarşı yönəlmiş təhdid və təhlükələrə irəliləməyə zərərçiksizləndirməyi də bacarır.

Maraqlı bir məqam: Özlərini loğvalıqla "məğlubedilməz xalq" adlandırılan ermənilər müharibəyə başlayacağı təqdirdə daha çox havadarlarına və müdafiəçilərinə güvəndirlər.

Xüsusən KTMT-yə arxalanır və inanırlar ki, müharibə başlayacağı halda bu qurum hadisələrə aktiv müdaxilə edərkən onların əvəzinə döyüşəcək, torpaqları əbədi işğalda saxlamalarına kömək edəcəkdir.

44 günlük Vətən müharibəsi dövründə Hayastan döfəllər KTMT-ni köməyə çağıraraq məğlubiyətlərinin qarşısını almağa cəhdlər etdi.

Lakin İlham Əliyevin hələ illər öncə bu variantı görməsi, KTMT-yə üzv dövlətlərlə (onların bir qismi TDT-nin də üzvüdür) bağladığı müqavilələr, yaratdığı dostluq və sərbəst əlaqə münasibətləri sayəsində bu arzusunu ürəklərində qoydu!

Azərbaycanla dostluq və əməkdaşlıq edən Özbəkistan, Qazaxıstan və Belarus ölkəmizə qarşı döyüşməyəcəklərini, hətta KTMT Qarabağ müharibəsinə müdaxilə etsə belə həmin hərbi əməliyyatlarda iştirak etməsinə yol açan tarixi qələbəyə görə Prezident İlham Əliyevi "Türk dünyasının ali ordanı" ilə təltif etdilər.

(Ardı var)

Bəxtiyar SADIQOV

